

MEDEDELING¹ 2017/06 VAN HET INSTITUUT VAN DE BEDRIJFSREVISOREN

De Voorzitter

Correspondent
tech@ibr-ire.be

Onze referte
MB/IVB/edw

Uw referte

Datum
28-03-2017

Geachte mevrouw,
Geachte heer,

Betreft: Commissarisverslag bij verenigingen en stichtingen

Deze mededeling beoogt u te informeren over bepaalde recente wetswijzigingen die een impact kunnen hebben op het commissarisverslag bij verenigingen en stichtingen.

1. Wijzigingen aan de wet van 27 juni 1921

De wet van 25 december 2016 tot wijziging van de rechtspositie van de gedetineerden en van het toezicht op de gevangenen en houdende diverse bepalingen inzake justitie heeft onder meer de wet van 27 juni 1921 gewijzigd met het oog op de tenuitvoerlegging van verordening nr. 1141/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 betreffende het statuut en de financiering van de Europese politieke partijen en de Europese politieke stichtingen.

Derhalve werd het opschrift van de wet van 27 juni 1921 vervangen door “Wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de stichtingen en de Europese politieke partijen en stichtingen” en werden 2 nieuwe titels ingevoerd :

- Titel IIIter. - De Europese politieke partij; en
- Titel IIIquater. De Europese politieke stichting.

¹ Via mededelingen ontwikkelt het Instituut de rechtsleer inzake de audittechnieken en de goede toepassing door de bedrijfsrevisoren van het wettelijk, reglementair en normatief kader dat de uitoefening van hun beroep regelt (art. 31, §7 van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren); enkel de normen en aanbevelingen zijn bindend.

2. *De sociale balans*

Richtlijn 2013/34/EU betreffende de jaarlijkse financiële overzichten, geconsolideerde financiële overzichten en aanverwante verslagen van bepaalde ondernemingsvormen (“boekhoudrichtlijn”) werd omgezet in Belgisch recht door de wet van 18 december 2015, die het Wetboek van vennootschappen gewijzigd heeft, en het koninklijk besluit van 18 december 2015, dat het koninklijk besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen gewijzigd heeft. Deze wijzigingen betroffen enkel de jaarrekeningen van de vennootschappen en niet de jaarrekeningen van de verenigingen en stichtingen, met uitzondering van enkele punten die in werking zijn getreden door de verwijzing in de wet van 27 juni 1921 en het koninklijk besluit van 19 december 2003 (betreffende de boekhoudkundige verplichtingen en de openbaarmaking van de jaarrekening van bepaalde verenigingen zonder winstoogmerk, internationale verenigingen zonder winstoogmerk en stichtingen) naar het Wetboek van vennootschappen en het koninklijk besluit van 30 januari 2001.

Ingevolge deze wijzigingen, maakt de sociale balans, voor wat de vennootschappen betreft, geen deel uit van de bijlage bij de jaarrekeningen van de vennootschappen. Sinds 1 januari 2016 moeten de vennootschappen dus hun sociale balans in een document publiceren dat samen met de jaarrekeningen wordt neergelegd.

Uit een parlementaire vraag gesteld door mevrouw Gerkens blijkt dat de publicatie van de sociale balans door verenigingen en stichtingen mogelijk betwist kan worden.

De minister van Justitie, Koen GEENS antwoordde het volgende ²: *“Wanneer de wetgevingen niet perfect overeenstemmen, moeten de professionals het bij een impliciete coördinatie houden. Verenigingen en stichtingen moeten een sociale balans blijven opmaken en indienen. Een wettekst moet in zijn context worden gelezen en de betekenis ervan moet in overeenstemming zijn met de in de wetgeving en de rechtspraak geldende rechtsbeginselen. De wetgeving betreffende de verenigingen en de stichtingen wordt grondig bestudeerd om te bepalen welke aanpassingen er nodig zijn om de door u vermelde onvolkomenheden recht te zetten.”*

De Raad van het IBR zal dit nauwgezet blijven opvolgen. In afwachting van de coördinatie tussen de twee voormelde wetten, verwijzen wij naar de norm tot wijziging van de bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde ISA's (2016) (bijlage 3) ³.

² <https://www.lachambre.be/doc/CCRA/pdf/54/ac596.pdf>, p. 13.

³ www.ibr-ire.be.

In het licht van het antwoord van de minister blijft de sociale balans van verenigingen en stichtingen met meer dan 20 voltijdse werknemers integraal deel uitmaken van de jaarrekening. Gezien de verwijzingen naar oude teksten, dient de commissaris geen bijzondere vermelding omtrent de sociale balans op te nemen in het tweede deel van zijn verslag, in tegenstelling tot hetgeen vereist is voor de verslagen over de controle van vennootschappen.

3. Verslag van niet-bevinding

De wet van 27 juni 1921 stelt dat de artikelen 130 tot 133, 134, §§ 1, 2, 3 en 6, 135 tot 140, 142 tot 144, met uitzondering van artikel 144, eerste lid, 6° en 7°, van het Wetboek van vennootschappen van overeenkomstige toepassing zijn op de verenigingen en stichtingen die een commissaris hebben benoemd (art. 17, §7, art. 37, §7 en art. 53, §6). Derhalve is ook artikel 143 van het Wetboek van vennootschappen op hen van toepassing.

Ter herinnering stelt voormeld artikel 143: *“De commissarissen stellen naar aanleiding van de jaarrekening een omstandig schriftelijk verslag op. Met het oog daarop overhandigt het bestuursorgaan van de vennootschap hen de nodige stukken, en dit ten minste één maand of, bij de vennootschappen waarvan de aandelen zijn toegelaten tot de verhandeling op een markt als bedoeld in artikel 4, vijfenveertig dagen vóór de geplande datum van de algemene vergadering.*

Indien het bestuursorgaan in gebreke blijft om hen deze stukken binnen de wettelijke termijn, bedoeld in lid 1, te overhandigen, stellen de commissarissen een verslag van niet-bevinding op, bestemd voor de algemene vergadering van aandeelhouders en gericht aan het bestuursorgaan, voor zover zij niet in staat zijn om de termijnen na te leven die in onderhavig Wetboek zijn voorgeschreven in verband met de terbeschikkingstelling van hun verslag van commissaris.”

Aangezien de wet van 27 juni 1921 geen enkele minimale termijn voor de terbeschikkingstelling van het commissarisverslag aan de algemene vergadering voorziet, zal de commissaris zich baseren, in voorkomend geval, op de termijn en de datum van de algemene vergadering zoals deze zijn voorzien in de statuten.

Er mag niet vergeten worden dat de artikelen 17 (voor wat de vzw's betreft) en 37 (voor wat de stichtingen betreft) van de wet van 27 juni 1921 bepalen dat de jaarrekening ten laatste binnen zes maanden na afsluitingsdatum van het boekjaar aan de algemene vergadering moeten voorgelegd worden. Artikel 53 (voor wat de ivzw's betreft) voorziet evenwel geen enkele termijn.

Artikel 143 van het Wetboek van vennootschappen is van toepassing sinds 31 december 2016. Wij verwijzen naar Advies 2017/02 van het IBR.

4. Voorbeeldverslagen

Op de website van het ICCI werden voorbeelden van commissarisverslagen ter beschikking gesteld voor de boekjaren 2016.⁴

Met de meeste hoogachting,

Thierry DUPONT
Voorzitter

⁴ <http://www.icci.be/nl/publicaties/Downloads/Pages/Commissarisverslagen.aspx>.